

HUHUJA HUMANISTEISTA -PODCASTIN TEKSTIVASTINE

Litterointimerkinnot

Iiris Soininen:	Haastattelija
Eveliina Salomaa:	Haastateltava 1
Maria Iltola:	Haastateltava 2
sa-	sana jää kesken
(sana)	epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-)	sana, josta ei ole saatu selvää
(--)	useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
, . ? :	kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

Jakso 2

Iiris Soininen: Digitalisaatio on jo osa työelämää, ja myös humanistisilla aloilla tarvitaan uusia taitoja kehityksen harppoessa teknologisempaan suuntaan. Tässä jaksossa keskustelemme siitä, miten digitalisaatio ja tekoäly ovat muuttaneet luovan alan työtä sekä vaikuttaneet tapaamme elää, työskennellä ja luoda uutta. Minä olen Iris Soininen ja vieraanani ovat Karelia-ammattikorkeakoulun projektipäällikkö Maria Iltola ja Joensuun Teatterin tiedottaja Evelina Salomaa. Tervetuloa Huhuja Humanisteista -podcastin kolmannen tuotantokauden pariin!

Iiris Soininen: Tervetuloa tosiaan meidän podcastin vieraaksi. Kertoisitteko alkuun itsestänne ja urapoluistanne?

Eveliina Salomaa: Joo, kiitos kutsusta ja olen Eveliina Salomaa. Nelkytviis-vuotias Liperiläinen. Oon teatterin tiedottaja parasta aikaa. Koulutukseltani oon filosofian maisteri ja muotoilija YAMK. Täältä samalta seudulta oon opit saanu ja tällä hetkellä tosiaan työskentelen kolmatta vuotta teatterilla tiedottajan toimessa ja sitä ennen oon tehnyt Karjalaisella noin kaksoista vuotta töitä graafikon, toimittajan ja visualistin hommissa, että sellanen tausta.

Iiris Soininen: Paljon oot kyllä ehtinyt. Mites sitten Maria?

Maria Iltola: No minä olen Maria Iltola ja oikein aikasempi työura oli käsityön parissa, eli minä oon lasinpuhaltaja alkuperäeltä ammatiltani ja sillä saralla oon työskennellyt niin

tehtaissa kun oma yritys ollut ja sitten viimesenä lasimuotoiluopettajana. Opiskellu erinäisiä asioita ja myös esinesuunnittelu on se minkä puolen minä oon käynyt. Ja sitten Itä-Suomen yliopistossa taiteen sosiologian kautta tein maisterintutkinnon ja sieltä päädyin Kihaukseen toiminnanjohtajaksi, vedin muutaman vuoden sitä festivaalia ja nyt oon Karelia-ammattikorkeakoulussa päätyttyä projektitoihin.

Iiris Soininen: No kyllä oot sinäkin paljon ehtinyt tehdä luovien alojen parissa. Luovien alojen kenttä onkin aika laaja ja luoviin aloihin kuuluu tosiaankin niin esittävää taidetta, käsitöitä, mainontaa ja markkinointia niin kuin viestintääkin. Mutta aloitetaan sitten pohtimaan teidän viimeistä viikkoa. Millaisia digityökaluja olette käyttäneet työssänne viime päivien aikana?

Eveliina Salomaa: No monenlaisia, et jotenkin tuntuu, että ei oikein enää hahmota et mitä kaikkea käyttääkään kun niitä silleen tulee arjessa koko ajan käytettyä, niin no, meil on tässä enskari viikko niin oon muun muassa taittanu käsiohjelmaa, Adoben ohjelmistolla. Paljon teen myös kuvankäsittelyä eri kanaviin just someen ja verkkoon ja sitten tottakai tekstiä, että tekstisisältöjä. Oikeastaan tekstin, kuvan ja videon yhdistelmiä eri ohjelmistolla, ja sit on sellasta niinkun perustyökalujen käyttöä, Microsoftia, toimistotöissä ja sitten ihan teatterin tämmöseen tuotannolliseen puoleen liittyviä juttuja, niin niitä tsekataan semmosest Teatronista, että ne ainakin tuli ensimmäisenä mieleen, mut armaan jotakin saatto jäädä mainitsematta.

Iiris Soininen: No siinähan oli varsin pitkä lista jo lueteltuna. Onko sulla Maria samanlaisia?

Maria Iltola: No kyllä joo, tai lähinnä noista nuo toimistotyökalut on se oleellinen mitä joka päivä käytetään. Kalenteria ilman ei tulisi toimeen ja siellä nykyään pitää olla to-do joka muistuttaa, mitä pitää millonkin tehdä sitten ja laskeskelin tuossa tällä viikolla on ollu kolmen eri tämmösen ohjelmiston välityksellä seuraamassa luentoja tai osallistunut webinaareihin, et niitä sattu nyt tähän useampia. Ja jotkut Teamsin työkalut niin on, ne on ihan keskeisiä, että siinä tehdään sekä viestintää että vedetään kokouksia, mut myös tallennetaan tiedostoja ja jaetaan tietoa. Et siinä pystyy tekee paljon asioita.

Iiris Soininen: Eli aika paljon digityökaluja hyödynnätte kyllä molemmat arjessanne. Ja digitalisaatiohan on teknologian yleistymistä arkielämässä, ja se tosiaan voi näkyä juurikin niin kuin kuvasitte erilaisina laitteina ja sovelluksina. Digitalisaation tarkoitus olisi helpottaa työn tekemistä ja toimia päivittäisen työn apuvälineenä, mutta onko se aina näin? Ja tätä me pääsemme nyt yhdesä pohtimaan. Mites Maria, sul on pitkä ura eri luovien alojen parissa. Olet tosiaan ehtinyt muun muassa toimimaan käsityöyrittäjänä, toiminnanjohtajana ja projektipäällikkönä useissa hankkeissa sekä harrastamaan vapaa-ajallasi soittamista ja kuvataiteita. Miltä tämä teknologinen murros on näyttäytynyt pitkällä urallasi?

Maria Iltola: No siis minähän oon kasvanu siinä rinnalla, että tää teknologia, tai varsinkin digitaalinen teknologia niin on tullu siinä sillon kun koulussa kävi niin ei meillä ollut käytössä, en muista oliko se lukio vai yläaste vai millon tuli ensimmäiset ATK-kurssit, joissa taidettiin harrastaa koodaamista, kyllä siis ymmärtänyt silloin mitään, mutta siitä pikkuhiljaa sitten on opeteltu aina pala kerrallaan. Aina tarvittaessa. Ja toki ensimmäiset ja varmaan edelleen tärkein on se tekstinkäsittely, että jos teistä kukaan on koskaan käyttänyt kirjoituskonetta, niin voi tietää, että kuinka paljon se helpottaa elämää, että saa Wordilla vetäistä korjaukset ja-

Iiris Soininen: Onko se semmoinen asia, mikä on eniten muuttunu, vai?

Maria Iltola: Se on eniten helpottanu elämää, mutta eihän se oo sitten tää jatkuva viestitulva. Kaikki asiat pitää kertoa heti kaikille ja ei enää mietitä, onko se oleellista vai eikö se ole oleellista, niin kyllähän se on muuttunu, ja on myös hankaloittanu sitte sinällään, et pitää osata tehdä valintoja että mihin painottaa tai mikä oikeesti on itselle tärkeätä. Ja siis semmonen jatkuvan, ja maailmahan on tullu paljon lähemmäks. Et se on tietenkin muuttanu ajattelutapoja ja myös tietoo saa paljon enemmän. Et sehän on ihan huima.

Iiris Soininen: Kyllä. No, onko sitten jotain, mitä on kuitenkin pysynyt tämän osalta ennallaan?

Maria Iltola: Käsillä tekeminen sinällään, että ei työksi enää, mutta semmonen et täytyy saaha koskee siihen mitä tekee, et vaikka siihen maalaamiseen tai soittamiseen, nii se on sitte ikään ku korostunu sen takia, koska koko päivän muuten istun koneella. Ja se on se miun lähin työkaveri, joka ei oo kauheen semmonen sosiaalinen ja lämpöä tuottava. Ihminen kaipaa jotenki sitä käsin tekemistä ja se tekee kyllä aivoille ihan hyvää.

Iiris Soininen: Kyllä. Toi on kyllä tärkeä huomio. Entä sitte Eveliina? Ja miten sä hyödynnät erilaisia digityökaluja tämän hetken työssäsi?

Eveliina Salomaa: Joo, no hyvin monipuolisesti, että tosiaan tuntuu, et ilman tietokonetta nii ei työstä tulis mitään. Että toki oon itekkin saanu koulutuksen myös tällasella perinteisellä käsityöpuolella sinällään, että on piirretty ja tehty niin kuin kuvituksia käsin ja näin päin pois, mutta sit ne ohjelmistot on kyllä siinä vahvasti ollu kokoajan mukana.

Iiris Soininen: Osaatko kertoa, että mihin työtehtäviin erityisesti käytät näitä digityövälineitä?

Eveliina Salomaa: No itse käytän lähinnä siihen kuvankäsittelyyn ja tekstinkäsittelyyn ja näitten tavallisen sisällöntuotannon tekemiseen, että saan sieltä sen kakun ulos. Että onko se sitten vaikka nyt siinä käsiohjelman teossa, niin tekstityökalun ja photoshopin kautta, niin taitto-ohjelmaan ja siitä sitten tavallaan muovataan se kokonaisuus sitten siinä

taittopöydällä. Et hyvin se on sellasta kokonaisvaltaista tekemistä niitten digitaalisten lappuohjelmistojen ja laitteiden kans.

Iiris Soininen: Kyllä. No entä hyödynnätkö tekoälyä tosiaan kuinka laajasti nykyisessä työssäsi?

Eveliina Salomaa: No tekoäly on nyt tullu tavallaan uutena nyt sillä tavalla, että oikeestaan viime keväänä niin tutustutiin ensimmäisen kerran tuolla (Timfon) [09:42] järjestämässä teatterialan mainonta- ja markkinointi- ja viestintäkoulutuksessa sen kaikkiin mahdollisuuksiin ja jotenkin siellä avartu se näkökulma et mitä kaikkea tämmönen luovan alan työntekijä voi tekoälyltä saada sitten. Varsinkin tällasessa tilanteessa kun rahotusta vähennetään ja kokoajan on työntekijöitä ja resursseja vähemmän, niin siellä tuli sellanen ihana Ahaa-elämys, että tästä voi oikeesti olla jotain hyötyä ja apua omassa työarjessa ja siitä lähtien oon ottanu ton ChatGPT:n esimerkiks kaveriks niinku päivittäisessä, lähes päivittäisessä duunissa, että kysyn apua niin tekstin muokkaukseen, pallottelen ideoita jos oikeita työkavereita ei oo siinä ihan läsnä, ja sitten saatan pyytää esimerkiks jos kirjoitan jonkun tiedotetekstin, niin ehdotuksia eri sosiaalisen median kanaviin, että voiko niitä muokata niin kuin enemmän kanavakohtaisiks niitä tekstejä ja kaikenlaista semmosta suunnittelussa ja muussa niin oon yrittäny ottaa tekoälystä semmosen assarin itselleni.

Iiris Soininen: Mmm. Miltäs Maria tämä sinusta vaikuttaa?

Maria Iltola: Tuo kuulostaa tosi kivalle ja mielenkiintoselle, koska siellä on mahdollisuuksia paljon enemmän kuin itse tiiänkään vielä, mutta kanssa oon sitä yrittäny tekstinkäsittelyssä jonkun verran hyödyntää ja kyselemällä asioita ja selvittämällä asioita, mut mielenkiintosin ehkä oli tuo, testasin ku PowerPointithan on tää ikuisuusongelma, että en oo koskaan sietäny kuvapankkikuvia ja aina on siis pitäny saaha omat kuvat ja sit keksiä et no nyt tekoälyllä mie saan siihen kuvat joita ei oo kenelläkään muulla ja se ei nyt ollu ihan yksinkertasta, mutta sain joitakin ihan siis tosi helmiä jopa. Olin tosi tyytyväinen siitä, mutta semmosiin et kiva saada visuaalisuutta ja näin, mutta näissä se on kiva apuväline myöskin kuvien kannalta sitten.

Eveliina Salomaa: Joo, meilläkin tota koetettiin, mutta siinä todettiin, että ku oltiin punnerrettu jotakin teatteriesityksen ennakkokuvaa, elikkä meillä on siinä vaiheessa tiedossa käsikirjotus ja tietynlainen hypoteesi ohjaajalla et minkälainen tästä näytelmästä tulee, niin sitten siihen pitäs saaha joku semmonen kiva aihekuva tai mielellään myyvä, niin sitä sitten punnerrettiin pari kolme tuntia tekoälyn kanssa, ja loppujen lopuks todettiin, että meidän graafikko olis tehny niin kuin suitsait nopeemmin ja se lopputulos oli aika kökkö. Mutta uskon, että nääkin kehittyy ja sitte just se, että minkälaisia prompteja sitte oppii tekoälyllekin syöttämään, nii sitte se lopputulos voi olla ihan onnistunut.

Maria Iltola: Kyllä sitä saa harjoitella ihan erilalla ja se on vaan kaks eri maailmaa tommonen PowerPoint-esitys kuin sitte markkinointimateriaali et se vaatii jo huomattavasti enemmän sitte.

Iiris Soininen: Niinpä. Mutta voitaisiin tarttua tähän tekoölyyn tarkemmin. Tekoöly puhuttaa nykypäivinä paljon ainakin opiskelijapiireissä ja niin kuin tekin jo toitte esiin nii tekoölyä käytetään nykyään moneen, oli se sitten kirjoittamista, ideointia tai vaikka just kuvien luomista. Ootteko te huomannu, että tekoölyn käyttö olisi vaikuttanu teidän omaan luovuuteenne?

Eveliina Salomaa: Mmm. No must tuntuu, että on vähän silleen ylipositiivinen nyt tän tekoölyn kanssa, mut jotenkin oon yllättynyt siitä tosiaan, miten paljon sellast hyötyä ja apua ja sellasta vähän sparraustarkennusta oon saanu kaikkiin juttuihin, että oon saanu siitä paljon semmosia apua, mutta sit toisaalta oon miettinyt niitä myös niitä puolia, että jos jatkuvasti jotain tekoölyä käyttää jossain luovassa työssä, että onks se sitten kuitenkin ihan paras tie, et voi olla et se lopputulos voi sitten ainakin muitten alan ihmisten silmissä alkaa näyttää vähän toisteiselta ja geneeriseltä, et siinä mielessä jossain kuvan tekemisessä esimerkiks niin tämmönen koulutettu graafikko kyllä huomaa sen eron et mikä on ihmisen itse luoma ja mikä on tekoölyn luoma, mut luulisin et se semmonen assarointityyppinen apu on tällä hetkellä sellasta luovassa työssä parasta, mitä saa.

Iiris Soininen: Mitä sä Maria ajattelet?

Maria Iltola: No siinä on se hyvä puoli, et niitä jos ajattelee tommosta kuvan tekemistä, millä ei oo mitään hirveen pitkäkestosta tarvetta, vaan semmonen vähän niinku kuvituskuva, mutta kuitenkin persoonallisempi, niin sitä ei tarvii ruveta opettelemaan tekemään, vaan sen voi kohtuullisen helpoilla muutamalla käskyllä sähän pystyt sen toteuttamaan, koska kuviakin tehdään sitten niin monella eri tavalla, että ne voi viedä aikaa sitte tosi paljon. Varsinkin jos joutuu opettelemaan alusta pitäen ja sitte toinen on minusta se vapauttaa ihmisen aivoja luovuuteen, et se antaa, sinne voi laittaa näitä tämmösiä tylsiä toisteisia töitä tai tämmösiä käskee tekoölyn tekemään, jolloin sä ite vapaudut semmosesta. Ja silloin niinku ehkä aivotki saa sitten vähän luovuudelle ilmaa ja enemmän aikaa, koska sitähan tarvitaan et se luovuus ei, se ei vaan ilmesty sinne vaan sitä pitää sit jotenki ruokkia, että ehkä siin on myös näin päin se.

Eveliina Salomaa: Joo, toi on kyllä tosi hyvä pointti, et sellaset tavallaan ikävät rutiinityöt, jotkut raportit ja tilastoinnit, niin et niitä voi todellakin pyytää sitte kokoamaan ja kirjoittaa sellast tylsää pois ja itse sitte vaan mietiskellä kaikkia mukavia juttuja siinä.

Maria Iltola: Tai laittaa sit oikolukemaan se teksti mikä on joskus ihan superrasittavaa jos oot saanu jonkun tekstin kirjoitettua nii sit se pitäis tarkistaa vielä, niin se on ihan kiva et se tekee sen sinun puolesta.

Iiris Soininen: Kyllä. Eveliina tossa vihjasit jo siitä, että ei tekoälystä vielä olisi graafikkoa ehkä kuitenkaan korvaamaan kokonaan, niin mitä muuten ajattelette, että olisiko tekoälystä korvaamaan ihan ihmisen työnteke TEI-aloilla?

Eveliina Salomaa: Jotenki arvostan tosi korkeelle niinku ihmisen kyvyn nähdä kokonaisuuksia ja ymmärtää semmosia syvempiä merkityksiä, että just jossain toimitustyössä tai teatterin puolella ku ne asiat ei ehkä ole niin semmosia yksinkertasia, niin silloin sellasen tietyn yhteyden näkeminen, niin se puuttuu vielä tekoälyltä, että sillä tavalla sellasen syvällisemmän tulkinnan tekijänä niin tekoäly ei kyllä ihmistä korvaa. Et sen näkee ihan jotenkin tyytyväisenä oon laittanu huomiolle, et vaikka tekoäly pystyy varmaan nyt monin verroin tekemään tehokkaammin ja paremmin minunkin monet työt, niin ei siitä sitten vielä kuitenkaan ihan sellasta ihmisen korvaajaa ole.

Iiris Soininen: Kyllä. Mites Maria sinä ajattelet?

Maria Iltola: Sanosinko, että jotkut työt ihan varmasti pystyy ja tulevaisuudessa varsinkin, mutta just tämmöset ihmisten kanssa tehtävät ongelmien ratkasut niin voi olla sellasia, et se ei tuu olemaan ihan yksinkertasta. Tai sit semmonen ideointi, jossa pitää huomioida empaattisuus tai jotain tämmöstä, niin jota ei voi kuitata kohderyhmäajattelulla tai tämmösillä, niin en oo ihan heti usko, että se on mahdollista, mutta sitte semmonen toteuttaminen, niin se voi olla, että hyvinki siinä tulee jollain tasolla korvattavaksi tai näin, mutta en usko kans että kokonaan. Et täs on liikaa liikkuvia osia, että niitä pystyy sitte sillä laatikon sisällä oleva kone ku se on kuitenkin kiinni siellä sähkösessä vehkeessä, niin ihan toteuttamaan näitä asioita.

Iiris Soininen: Joo, se on tietysti hienoa kuulla, että kumpikaan teistä ei oman työpaikkansa puolesta pelkää.

Eveliina Salomaa: Mmm. Jokuhan niitä täytyy käyttääki, et sekin on et ihan tekoäly yksinään toimi, et sekin on asiantuntijuusala.

Maria Iltola: Nimenomaan. Tuo oli hirvittävän hyvin sanottu, että se täytyy opetella, mut sitte se, että ei se tähän pysähdy. Et meil on nyt tämmöset tekoälyt, mut ei oikeesti tiedetä mitä on kymmenen vuoden päästä. Et pitääkö taas ja pitää taas opetella jotain uutta ja johon tarvitaan ihmistä sitten, että erittäin todennäköisesti ne eivät rupea opettamaan toinen toisiaan.

Iiris Soininen: Kyllä. Siinä on hyötyjä ja haasteita. Ja te nostittekin äsken esiin myös sen tekoälyn haitan. Mitä muita haasteita digitalisaatio on tuonut teidän työhönne?

Maria Iltola: Hirveen määrän sälää [nauraa] tulee, niinku sanoin aiemmin, et tulee semmosta silppua. Elämä on semmosta pätkittäisiä tehtäviä ja no sähköposteja tai jotain, no niitä pääasiassa viestejä. Et semmosta joka pätkii sitä työntekoo, ei oo semmosia enään kokonaisuuksia, kokonaisuuksien ajatteleminen on kadonnut oikeestaan kokonaan. Ja sitten tietysti tietoa alkaa olla vähän liikaa. Se on ja sen haarukoiminen tai, et siihen menee tosi paljon aikaa et sä etsit sitä loppu viimeks, no nyt tää tekoäly, ehkä siinä se auttaa kyllä, että siltä pystyy kysymään helpommin, että jos osaa vaan määritellä. Mutta ja sit maailma on tietysti tullu niin paljon lähemmäks, että se täytyy miettiä myös että mihin uskoo ja mitä tekee, et sitä pitää myös siltä kantilta kattoo.

Iiris Soininen: Kyllä.

Eveliina Salomaa: Joo, ite oon miettiny tuolla teatterilla, et se on kans sellanen perinteinen käsityöala ja luovan alan oikee ydin, niin siel on tavallaan tietyllä tavalla säästytty siltä digitaalisation aalloilta, että tuntuu että hallinnon puolella eletään enemmänkin semmosessa paperittomassa toimistossa ja sitten kuitenkin meillä on työntekijöinä sitten luovia ihmisiä, jotka melkein vaatii sen kädestä käteen tiedon siirron, että se tavallaan sellaisten jopa sähköpostien ja varsinkin Teamsin ja Teamsi-tiedostojen etsiminen nii on aivan [naurahtaa] toisesta maailmasta, et sellasia tietynlaisia käyttäjätason haittoja voi, tai onks se sitten haitta vai mikä se nyt onkaan, mut et operoidaan vähän eri maailmoissa. Toiset on analogisia ja toiset digitaalisia, että siinä sit sä yrität olla viestien välissä, nii välillä oon sanonu, että millä täs pitäis viestiä, että jollain nuotiosavumerkeillä, että kaikki sais sen tiedon ihan varmasti, mut se voi olla muuallaki haasteena.

Iiris Soininen: Onko se ammattikorkeakoulussa?

Maria Iltola: On. Se on sinällään haasteena, tai sanotaan se voi olla vähän laajempi ku vaan ammattikorkeakoulussa, koska nyt juuri tässä olen oppinu uuden asian, että Suomi on kyllä ehkä digitalisoitunut maa ja me oletetaan, että kaikki muutkin ovat heti digitalisoituneita kun he tulevat tänne. Et eihän näin ole. Me ollaan itseasiassa aika paljon eellä paljon montaa maata ja meidän laitetaan niin kuin lapset aika pienenä jo opettelemaan sitä. En tiä miten pienenä, mutta olettaisin, että aika pienenä ja se on ikään ku itsestäänselvyys ja meillä on kymmeniä eri ohjelmistoja tai tällösiä mitä pitää osata käyttää, mut esimerkiksi kansainväliset opiskelijat, niin ei heillä välttämättä oo semmosta osaamista tai ymmärrystä näihin kaikkiin, mitkä on meillä joka päivässä käytössä. Et kyllähän sitä tulee ongelmia

vastaan, plus sitten kaikki nää eri ohjelmistot tai sapluunat, millä pelataan, niin onhan se kiva majotus.

Iiris Soininen: Osaatko antaa jotain esimerkkejä?

Maria Iltola: No ootko Facebookissa vai Instagramissa? [nauraa] Mitä kautta viestitään ja kerrotaan kenet haluat saaha, esimerkiksi. Se oli ihan karrikoitu. Tai käytätkö Teamsia tai Zoomia. Nekin saattaa olla jo ihan.

Eveliina Salomaa: Nii ja joskus hyvinkin semmoset, oon todennu, että paperi jossain lämpion pöydällä voi olla paras tapa kommunikoida ja työyhteisön kanssa kun laittaa linkin jonnekin Moodleen tai jonnekin Formsiiin kysely, että se on vaan et turhaan tavallaan digitalisoi jos sellaista niinku ihmisten kohtaamista on mahdollista tehdä, että ei kaikkia se sähkönen ratkasu ei välttämättä oo aina se paras.

Iiris Soininen: Osaatko antaa muita esimerkkiä niinku miten erityisesti teillä teatterilla on näkyny niinku haasteita?

Eveliina Salomaa: No varmaan ihan se semmonen perus viestinnän, viestin kulku. Mutta se nyt varmaan on tosiaan, niinku sanoin, voi olla muuallaki haaste ja se on ihan sopimuskysymys, että millä viestitään missäki kanavassa, mutta täs aikasemmin ku puhuttiin näistä haasteista ja miten tähän luovaan työhön voi hyödyntää näitä välineitä, niin meilläkin on ollu semmonen, tota tekoälyterapiaryhmä niinku tämmönen valtakunnallinen teatteriviestijöitten ryhmä, jossa sit on jaettu näitä tämmösiä et mihin kaikkeen on koitettu saada apua tekoälyltä ja miten on, et siel niinku jaetaan myös sellasia asioita, et missä, miten tehdään eri tavalla eri teattereissa asioita, et ne voi erota yllättävän paljonki ihan tommosta vaikka käsiohjelman tekoprosessista lähtien, että.

Iiris Soininen: Kyllä. Mutta voitaisitte summata nyt tähän astista keskustelua yhteen, eli mitä hyötyjä siis erilaiset teknologiat ovat tuoneet teidän töihinne?

Maria Iltola: No se on helpottanu. Toki, jos, vähän riippuen miten kaukaa lähden miettimään sitä, mutta sanotaan, et tässä lähihistoriassa nii hyvin monet asiat on nykyään huomattavasti helpompia tehdä eri näillä ohjelmilla ja sitten viestinnässähän se on helpottanu ihan valtavasti yhteydenpitoa. Toki nykyään ei sit enää soiteta puhelimella, et se on vastavuorosesti vähän häipyny, mutta toivon mukaan nämä Teamsi ja vastaavat tuo takasin tämän kohtaamisen. Ja sitten jotkut tämmöset niinkun markkinointimatsku ja mitä itse olen joutunut tekemään niin onhan se huomattavasti helpompaa ja halvempaa jos saat käyttää näitä digitaalisia kanavia. Ja sit mietin tossa aiemmin, että esim jos suunnitelet tuotteita tai jotain mitä haluat esitellä ihmisille, niin sehän on mahdollista, huomattavasti

helpompaa joko partnerin kanssa käyvä keskustelua siitä, et kehitysvaiheesta tai asiakkaille sitten lähettää tietoa ja esitellä tuotteita netissä tai omilla sivuilla tai sosiaalisessa mediassa tai vastaavassa. Et onhan se tämmösessä helpottanu ihan valtavasti.

Iiris Soininen: Kyllä. Tästä tuli mieleen, että ootko ite jäänyt kaipaamaan sitä perinteistä soittamista enemmissä määrin?

Maria Iltola: Ööö, oon jäänyt kaipaamaan siinä asiassa, että asiat hyvin usein saataisiin selvitettyä viiden minuutin puhelulla kun se, että siihen on lähetetty viis sähköpostia, joitten se aikajana voi olla monta vuorokautta. Ja toki sitte ystävien kanssa puhuminen on jäänyt sitä siinä samalla, että sitä kaipaamaan todella.

Iiris Soininen: Kaipaanko Eveliina samaa?

Eveliina Salomaa: No joo, itseasias toi puheluasia on niinku tosi hyvä esimerkki siitä, et toimittajan töitä ku tein niin joinain päivänä niinku ihan ihmettelin et miten tässä päivän aikana onkaan ehtiny näinkin paljon hoitaa ja saada ihmisiä kiinni kun vaan tarttuu puhelimeen [nauraa]. Että se on kyllä ihmeellinen vekotin, että tosiaan sähköposteja voi lähettää mut ne voi hukkua ja sitten siinä on paljon viivettä ja näin päin pois, että jos oikeesti on kiire jonkun asian kanssa niin puhelin on kyllä oiva siihen. Joskus oon ajatellu et sillä pystyn hoitamaan niinku periaatteessa niin sellaset työasiat. Kaiken kaikkiaan tänä päivänä, että jos ei oo tietokonetta mut jos on älypuhelin niin sehän on kyllä melkein riittää.

Iiris Soininen: Kyllä. Ja tämä koski nimenomaan tätä (nykypäivää) [28:50], mutta mites sitten jos siirrytään niinku miettimään tulevaisuutta, niin onko teillä jotain ajatuksia mitä tulevaisuus saattaisi tuoda tullessaan vaikka ei olla mitään ennustaja ketään, niin mitä te ajattelette mitä mahdollisuuksia tää tekoäly ja nämä digitaaliset työkalut vois tuoda tulevaisuudessa?

Maria Iltola: Meiän ei tarvi enää tehdä töitä, me vaan nautitaan [nauraa] elämästä ja kauniista asioita [naurahtaa]. Joo. Must tuntuu, että nyt on nähty vasta ihan pieni väläys siitä, että mitä se voi olla. Et jotenkin uskosin, että luovalla alalla on paljonkin mahdollisuuksia että miten tekoälyä voi hyödyntää ja miten se voi tukea sitä tavallaan sen itse tuotannon tekemistä ja sitten esitysten toteuttamista. Kaikenlaisten lisättyjen todellisuuksien ja muitten kautta, mutta että missä vaiheessa siihen ollaan valmiita, niin se on sitten ehkä eri kysymys, että teatterikin perustuu niin siihen esityksen tavallaan, ihmisen kohtaamiseen ja siihen tilaan ja siihen tietynlaisen yleisön yhdessä elämyksen syntymiseen, että sitten joku tämmönen, ööö, live-lähetys teatteriesityksestä niin se ei vaan yllä siihen samaan, että mitä se sitten tulevaisuudessa vois olla, niin se on aika jännä et voiko tosiaan niinku korona aikoinaan

ihmiset ostaa niitä esityksiä sitten niinku etänä omalle kotisohvalle ja mitä kaikkee siinä vois olla lisänä, että se ylittäis jonkun suoratoistopalvelun tarjoaman ohjelman.

liris Soininen: Niin miltä tämä Maria sinusta kuulostaa tämä teatterin tällaset nauhotetut esitykset?

Maria Iltola: Se on itseasiassa ihan mielenkiintoinen sinällään minua jäi harmittamaan se, ei se, että korona loppu, vaan se, että siinä ikään kun lopetettiin näitten etä, näitten lähetysten kehittäminen. Ne pääs sellaseen mukavaan alkuun nää live-lähetykset ikään kun, mut se stoppas ihan saman tien. Meil oli just sillon myös tapahtumahanke menossa ja me itseasiassa tilattiin sitten, tai tarjottiin näille hankkeessa mukana olijoille se, ootas nyt koronateatteriköhän se esityksen nimi oli. Ja siinä oli niinku sellanen pieni askel siitä, et ihmiset osallistetaan. Et sä sait tehdä valintoja siinä et mitä siellä tapahtuu ja mikä se esityksen, mihin suuntaan se esitys menee. Ja niitä ideoitiin sit myös tämmösten festareitten osalta et mitä se vois olla. Mut se kaikki pysähty. Voi olla toki et jossain on, mut ei ainakaan meidän tässä maailmassa oo sitten enää näkyny niin, ainakaan niin voimallisesti et mitä se vois tehdä, koska sehän antaa mahdollisuuksia. Ja jos nykyään miettii ihmisten kotiteattereita, niin onhan ne aika äänentoistollisesti ja myös visuaalisesti niinkun näkee, näät sen esityksen varmaan tosi hienosti myöskin, että sanotaan näin et siin on niinku semmonen, siin on mahdollisuuksia ja jopa taloudellisia mahdollisuuksia, mutta se vaatis työtä viiä sitä eteenpäin.

liris Soininen: Ajatteletteko, että meidän sijainen täällä Pohjois-Karjalassa vaikuttaa paljon?

Maria Iltola: No ajattellaan niin päin, että sehän mahdollistais meille, me voitais kattoo vaikka Lontoosta joku teatteriesitys tai mistä päin maailmaa vaan, et lähinnä mie ajattelen sen niin päin, et, tai Helsinki, jopa Helsingistä sit mieluummin lähempää. Et ei oo pakko lähtee jonnekin, tai just sillä hetkellä saatko lippuja tai näin, et must siinä ikään ku se mahdollisuus unohtuu helposti. Tietenkään sitä elämystä milt et menee teatteriin, eihän kyse oo siitä et se ois aina menetetty, vaan tää ois semmonen lisä. Ja sama minkä sit ite tuli tossa mieleen, et jos aatellaan tämmösiä luovalla alalla on usein yksinyrittäjiä tai pieniä porukoita, et tekoälyhän tarjoaa ihan mielettömän mahdollisuuden siinä, että sä käsket sen et "Etsi minulle asiakas, jolle myyt tämän tuotteen." Niin sehän voi saaha vaikka mitä löytää sulle. Et nyt myö ite etitään niitä tai tarjotaan sattumanvaraisesti jollekin. Mut tulevaisuudessa se voi olla semmonen palvelija, joka selvittää kuka vois olla kiinnostunu teidän teatterituotannosta tai jonkun käsityöläisen tuotteesta tai tämmösestä.

Eveliina Salomaa: Joo, näitä on itseasias pohdittu just siinä tekoälyterapiaryhmässä, että tällasta tekoälyltä pyydettyä asiakasryhmän ja niille tavallaan semmost markkinointi-ideointikoostetta, mutta ei sielt mitään mullistavaa niinku oo syntyny, mut kuitenkin, että toi

on kiinnostavaa et sitten mitä tarkemmin sen pystyis tavallaan jäljittää, niin sitä paremmin sitte tietenkin.

Maria Iltola (?): (--) [34:25]

Eveliina Salomaa: (-) on sisältö ja helpompi miettiä.

Maria Iltola: Kyllä. Ja etsimään se ihmisryhmä valmiiks niinku silleen et sen vois määritellä. Et ne oiskin ne ihmiset valmiina, ei vaan se pelkkä kohderyhmä, että täsmämarkkinointia.

Iiris Soininen: Kuulostaa kyllä todella mielenkiintoselta. Onko teillä mielessä vielä muuta konkreettista veikkausta tulevaisuudesta?

Maria Iltola: Kuulemma sähkötakset on tulossa, joten kyllähän siihen tarvitaan varmaan tekoälyä aika paljon ja kyllähän tässä tapahtuu varmaan tämmöissä energian kannalta ja muutenki paljon muutoksia, jotka vaatii tekoälyä, mutta mie luulen, että se pitäis osata huomioida melkein joka alalla, et se ei oo vaan yksi ala tai missä me käytetään sitä. Ja sitte se on toisaalta se on tietoturvallisuuden kannalta, niin se pitäis jokasen huomioida, et se ei myöskään ole ainoastaan hyvä asia, vaan siellä on myös se entistä älykkäämpi paha olemassa.

Eveliina Salomaa: Teatterin kannalta jos miettii, niin teatterissa on suurin osa kuluja on henkilöstökulu, että varmaan siinä mielessä niin tällanen tekoäly kautta digitalisaatio niin tehostamaan työ, nii varmasti tulee puntariin jossain vaiheessa, että mitä kaikkea se voi hyödyttää sitten luovalla alalla, mutta mitään sen villimpiä veikkauksia mulla ei oo antaa, mut kyl toi live-teatterilähetys tai moni ihan kiinnostavia pointteja et miks se sitten pysähtyis se kehitys siihen et meidänki teatterista mitä tehtiin sellasii interaktiivisia lyhytnäytelmiä niinku ihan tosta noin vaan että kun tarve oli niin. Et sellast tietynlaista niinku asenneilmapiiriä ja semmosta innovointia, niin siitä se varmaan on myöskin kiinni sit toisaalta, et nää menee nää tällaset asiat kehitty eteenpäin.

Iiris Soininen: Kyllä. Nyt jäädäänki sit oottamaan, et mitä kaikkea tulevaisuus tuo tullessaan.

Iiris Soininen: Mutta kiitos tästä keskustelusta tähän asti. Mehän tehdään tätä podcastia meidän opiskelijoille. Niin oisko teillä antaa vinkkejä tai neuvoja siihen, mitä digitaitoja opiskelijan kannattais nyt tällä hetkellä yliopistossa hankkia luovien alojen työelämää ajatellen?

Maria Iltola: Me ollaan vissiin sanottu aika monta asiaa, mutta jos minä aloitan tämän tiivistämisen, että ihan ensimmäisenä ne Officen perusasiat, mikä on varmaan aika selviö,

mutta jos ei osaa kunnolla Wordia käyttää ja sit näitä mieluummin Exceliä vähäsen sitä tarvitsee vaikei haluaiskaan ja esityksiä, esitysten visuaalisuus on semmonen mitä ihan ehdottomasti joka ikinen tarvitsisi. Sit sähköposti on myös opiskelijoille semmonen jännä mysteeri, että sitä oikeesti pitää lukee ja [nauraa] ja sitä pitää vastata viesteihin ja näin, et siitä pitäs tehdä semmonen rutiini. Ei niin pitkä paljoa, että sitä katotaan koko ajan, mut että se on niinku työkalu ja se mielletään semmoseks. Ja sit ne kuvankäsittelyt, josta sä oot kyllä (siisonnu) [38:00].

Eveliina Salomaa: Niin no, en tiedä onko yliopistolla miten konkreettista mahdollisuutta opiskella tiettyjä ohjelmistoja, mut silloin kun itse opiskelin kulttuuritutkimusta mediakulttuurissa oli ensimmäistä kertaa mahdollisuus tällastaki puolta käydä, niin kyl niistä kaikista on ollu hyötyä, et siellä käytiin just ihan web-sivujen suunnittelusta graafiseen suunnitteluun videotuotantoa, editointia. Sellanen pinnallinenki ymmärryski on tärkeätä ainakin täs tiedottajan työssä, et sitten mitä paremmin osaa jonkun ohjelmiston, niin sen sujuvampaa se työnteko sitten on, toki, ja oon huomannu, et vaikka ite osaan monenlaisia ohjelmistoja käyttää, niin kuin graafisen puolen ja kuvankäsittelyn ja editointiohjelmien joukossa niin aina on jotakin, mitä en osaa käyttää, että tuntuu, että mitään ei voi liikaa opiskella, et siinä mielessä avoimena ehkä pitäisin mielen, en ottaisi stressiä, mutta kuitenkin mikä nyt veis mielenkiintoa luokseni sinne suuntaan, vaan opiskelemaan, et kaikista noista on ollu itelle hyötyä mitä matkan varrella on tullu opeteltua, ja semmonen perus pelkäämättömyys tommosia digiohjelmistoja kohtaan, niin tai et ne toimii kuitenkin melko lailla sellasella samanlaisella logiikalla ja näin, niin se on kaikki. Kun pyörällä oppii ajamaan, nii sitte sitä on aika helppo siitä jatkaa, niin.

Iiris Soininen: Kyllä. No onkos teillä sitten jotain sivuaineopintovinkkejä suoraan antaa opiskelijoille?

Eveliina Salomaa: No mie ainaki niinku kannustaisin yhdistelemään erilaisia, et ei mitään sellasia itsestäänselviä aineyhdistelmiä, et jotenki joku kulttuuri ja talous, niin sellanen vähän niinkun vastakohtiks mielletyt aineet, niin niistä voi olla tosi paljon hyötyä työelämässä, että ymmärtää sitte semmosen tavallaan laajemman kokonaisuuden. Ja sit ne konkreettiset taidot, et jos niitä on mahdollista kehittää työharjoittelussa tai jonkun sivuaineen kautta, niin se on aina avuksi.

Maria Iltola: Kyl se talous vaan on semmonen, sanoit jo sen, mutta mihin monella luovalla alalla toimijalla se on se isoin kompastuskivi, koska sillä pitäs elää jotenki et miten se myydään tai kuka sen myy, niin kyl sitä suosittelisin lämpimästi niinku. Et siihen tulis semmonen rohkeus ja että se ei oo niin paha asia, vaan että se kuuluu elämään ja sillon saa tehdä sitä mitä haluat, että se ei oo vaan hyväntekeväisyyttä. Sillä ei kukaan valitettavasti elä. Se tuli tässä kyllä muakin ensimmäisenä mieleen, että mutta kyllä kannustan myös

siihen, siis yliopistossa on ihan siis maailman hienointa se, että sie voit kokeilla, sie voit yhdistää asioita. Voit ottaa jotain vähän niinku hullullekin tuntuva, mut sieltä voi löytyä jotain hyviä puolia, että se on siinä laitoksessa kyllä ihan mahtavaa. Mut rohkeesti ja avoimin mielin, se on niinku tärkeä ja tekoälyä kohti myöskin sitä ei piä unohtaa noista harjoiteltavista asioista, mut sen ei tarvitse olla mikään tärkeä.

Iiris Soininen: Oikein hyviä vinkkejä teiltä löytyykin. No osaatteko sanoa sitten, että millaisia uusia työmahdollisuuksia luoville aloille ois nyt lähiaikoina syntyny?

Eveliina Salomaa: No varmaan tulevaisuudessa voi olla entistä kovempi valtti se, että oot tavallaan moniosaaja, mikä kuulostaa kyllä sillä tavalla kököltä, että pitää osata kaikkee vähän et ei oo missään asiassa sitten välttämättä asiantuntija, mut niitä ihmisiä on musta aina ollu ja ei oo niinku tavallaan yhden asian osaajia ehkä ollenkan, mutta et tavallaan ottais sen kapasiteetin sit käyttöön, että hyödyntäis tosiaan kaiken siinä työssä, niin se vaatii sit et uskaltaa kertoa työnantajalle et hei, osaan muuten tätäkin. Ja sitten pitää samalla rajat, et ei sitten uuvu sen työtaakan alle kun saakin työtehtäväkseen viestinnän ja tuottajan ja markkinoijan ja digimarkkinoijan hommat sitten [naurahtaa]. Et sehän siinä on vaara, mutta luulen, et kun resurssit vähenee luovilla aloilla, se on varmaan tietysti tuttu tilanne ollu aikasemminki, sitten yksittäiset ihmiset voi tehdä useempia töitä, mut sitten myös varmaan tietynlainen yksityisyrittäjyys lisääntyy, että kun ostetaan ulkopuolelta sitten sitä asiantuntijuutta.

Maria Iltola: Joo, mie luulen kans et se yrittäjyys lisääntyy. Millä tavalla, se on toinen juttu, mut se mikä ehkä kuvastaa tätä hetkeä ja todennäköisesti tulevaisuuttakin hyvin, että hyvin monet, siis lasi- ja keramiikkapuolen koulutukset on lakkautettu, ja se ei ollut tässä yhtään trendikästä tai tulevaisuuteen katsovaa viimeiseen kymmeneen-viidentoista vuoden aikana, ja ei tässä oo ku viikko tai kaks sitten oli valtakunnallisessa lehdessä iso juttu, kuinka on useampia keramiikka-alan yrittäjiä, jotka elää sillä ja saavat jopa, pystyvät palkkaamaan henkilökuntaa. Eli siis semmonen toisille ihmisille järjestetään työtiloja ja myydään myös tietysti niitä omia tuotteita, mut siis semmonen opettaminen, mutta myös ne mahdollisuuksien järjestäminen, elämyksen järjestäminen, niin luulen, että se on yks semmonen mahdollisuus mitä luovat alat pystyis hyödyntämään, millä vois sitten ikään ku sit saaha rahaa silleen, et voi tehdä niitä omia juttuja sitten vähän vapaamminkin. Mut se on vähän hämmentävä tämmösen elämänpolun jälkeen, että nyt se on niinku se juttu on se käsin tekeminen ja no neulominen on ollu jo pitempään, mut se tota on tietysti vähän helpompi järjestää ku tämmöset kovien matskujen alat, mutta opettaminen on hyvä juttu [naurahtaa]. Tuntuu et nyt ja tulevaisuudessa ihan varmasti.

Eveliina Salomaa: Mut se on varma, että ihmiset hakee sitä rentoutumista sitten näistä digilaitteista ja ohjelmistoista sitten jollain tapaa ja se käden työ nii on se tapa.

Maria Iltola: Ihan varmasti, ihan varmasti se on vastapainoo sille.

Iiris Soininen: Mutta olipas mukava kuulla, että oli tällasia positiivisiakin tulevaisuuden kuvia ja ainakin itselle sai sen olon, että oikein odottaa sitä tulevaisuuden työelämää. Olisko teillä vielä muuta?

Maria Iltola: Avoimin mielin vaan eteenpäin. Elämä tuo tullessaan, ei aina niin mukavia, mutta pääasiassa mukavia asioita, mut siin pitää olla valmis ottamaan ne vastaan sitten.

Eveliina Salomaa: Ja tietynlaista digiposiitivisuutta kaipaisin ihmisten asenteisiin, että just näin, ettei pelätä sitä vaan otetaan hyöty irti.

Iiris Soininen: Se kuulostaa oikein hyvältä. Mutta jos teillä ei oo tähän keskusteluun enää lisättävää, niin tulee mun vuoro kiittää. Ja oikein paljon kiitoksia, että ootte osallistunu tähän keskusteluun, eli kiitos paljon, Eveliina Salomaa ja Maria Iltola kun jaoitte näkemyksiä kanssamme. Tämä oli Huhuja Humanisteista kolmannen kauden viimeinen jakso. Kiitos kun kuuntelit.